

chrysalis

Zomercollectie #1

inleiding

Chrysalis is ontleend aan het Latijn en verwijst naar een toestand van rust waarbij een lichaam transformeert zonder dat de toekomstige vorm al zichtbaar is. Het symboliseert wedergeboorte, maar ook een broos, onzeker en soms ongemakkelijk moment waarop wat bestond niet meer helemaal is, en iets anders nog maar net vorm krijgt.

De tentoonstelling verkent deze overgangszone voor verschillende lagen van de werkelijkheid. Ze is meer bepaald opgebouwd rond vijf thema's die zich in de verschillende ruimtes van het museum ontvouwen: *structuren onder spanning* verkent collectieve structuren, grenzen, politieke discourses en economische verhalen; *latente gebieden* gaat over landschappen, materialen en de sporen die de geschiedenis er achterlaat; *situatieve gebaren* zinspeelt op ontmoetingen; *onstabiele intimiteiten* laat lichamen en waarnemingen transformeren; en *onvoltooide vormen*, ten slotte, verkent talen in wording.

De tentoongestelde werken laten ons stilstaan bij een heden in verandering vol spanningen, weerstand en wankele evenwichten. Toch is hun verslag allesbehalve lineair. Ze geven ook geen definitief antwoord, maar nodigen ons uit om even te verblijven in deze overgangszone waar de tijd stilstaat en zekerheden afbrokkelen terwijl nieuwe manieren van zien, voelen en denken wortel schieten.

structuren onder spanning

Sommige structuren lijken ontworpen om lang mee te gaan. Ze geven vorm aan uitwisselingen, grenzen, plaatsen, steden, gedeelde mythes en verbeelding. Ze worden vaak voorgesteld als noodzakelijk, rationeel of natuurlijk, terwijl de machtsverhoudingen, uitsluitingen en onvervulde beloftes waarop ze gebaseerd zijn, achtergehouden worden. De moderne wereld wordt in dit deel voorgesteld als structuren die wel actief zijn, maar barsten beginnen te vertonen: ze blijven lichamen, gebieden en waarnemingen sturen, maar brokkelen langzaam af.

Transformatie gebeurt hier op het niveau van de sociale structuren. Hun toestand is kritiek, met oude modellen die steeds maar weer overgenomen worden zonder te overtuigen. We zien hoe de aandacht verschuift van de meest abstracte manifestaties van macht (economisch, administratief, ideologisch) naar concrete uitingen: architecturen, doorgangspunten, controlevoorwerpen, tekens, politieke ficties en succesverhalen. Alles wat de wereld lijkt te organiseren draagt beetje bij beetje bij aan de beleving, met geïnternaliseerde druk, vermoeidheid, desoriëntatie, ironie of terugtrekking tot gevolg. Deze eerste sequentie zweeft bijgevolg tussen ineenstorting en volharding. Ze illustreert een heden onder druk waar een terugkeer naar vroeger niet langer mogelijk is, maar er ook nog geen duidelijke, andere manier is om de wereld te bewonen.

1. Allan Sekula 1951-2013 (VS)

Regular dockworkers' dispatch board, Seattle, 1998-2000, werk uit de reeks *Titanic's Wake*, 1998-2000

Op deze afbeelding zien we een planbord voor havenarbeiders in Seattle, aan de westkust van de Verenigde Staten. Alle taken staan mooi opgelijst, maar over de lichamen die ze uitvoeren, wordt niet gerept. Door de afbeelding toe te voegen aan *Titanic's Wake*, een reeks geïnspireerd op de reconstructie van de Titanic voor James Camerons gelijknamige film (1997), verlegt Allan Sekula de focus van de mythe van de cruiseboot naar de coulissen. Hij legt de bureaucratische abstractie, het uitgewiste werk en de breuken van het geglobaliseerde economische systeem bloot die schuilgaan achter de vloeibaarheid van de wereldhandel.

2. Domènec 1962 (ES)

Conversation Piece: Les Minguettes, 2017

In Minguettes, Vénissieux, een wijk in de zuidelijke stadsrand rond Lyon, zijn de grote sociale woonblokken die in de jaren 1960 gebouwd werden vanuit een modernistisch ideaal in de loop der decennia veranderd in een plek waar uitsluiting, sociale spanningen en de strijd tegen institutioneel racisme de norm zijn geworden. Domènec gebruikt televisiebeelden om hun sloop terug te draaien en een gefaald woningbeleid vol uitsluiting en structureel geweld aan het licht te brengen.

Czech Hedgehog (three blocks of social housing), 2022

Domènec laat zich voor de vorm van de instortende sociale woningblokken inspireren door 'Tsjechische egels' (verdedigingsobstakels tegen tanks die in Tsjecho-Slowakije zijn uitgevonden om militaire voertuigen te vertragen). Het resultaat is een nieuwe massa die lijkt stil te staan in de tijd. Het werk, deels barricade, deels maquette en deels sculptuur, laat zien hoe vormen die ontworpen zijn om te huisvesten, te beschermen of te organiseren ook kunnen leiden tot opsluiting, uitsluiting en conflict.

3. Emilio López-Menchero ^{1960 (BE)}

Checkpoint Charlie, 2010

Door in 2010 Checkpoint Charlie in Brussel na te maken, de iconische controlepost van de Berlijnse Muur die het Sovjetblok van het Amerikaanse blok scheidde, geeft Emilio López-Menchero zijn eigen draai aan een symbool van verdeeldheid en controle. De installatie, die sinds een brand tijdens de onthulling sporen van roet vertoont, staat op de grens tussen Brussel-Stad (VS) en Sint-Jans-Molenbeek (USSR) en doet ons stilstaan bij nieuwe scheidingslijnen als gevolg van oorsprong, inkomen en het gebruik van de stad. Ze combineert zo historische breuken met de sociale en territoriale verdeeldheid binnen de Belgische hoofdstad.

4. Guerrilla Girls ^{1985 (US)}

Werken uit de reeks Guerrilla Girls Forever, 2017-2021

Deze selectie posters in verschillende talen (Engels, Spaans, Portugees, Duits, Chinees en Malayalam) vormt een directe kritiek op de ongelijkheden en machtsverhoudingen in de maatschappij en de kunstwereld. Langsheen statistieken, slogans, uit hun context gerukte beelden en bijtende spot legt ze de mechanismes bloot die bepalen wie er tentoongesteld, vermeld of uitgesloten wordt, van het Museu de Arte in São Paulo tot het Museum of Modern Art in New York en Jeffrey Epstein.

5. Olivia Hernaiz ^{1985 (BE)}

Make Yourself Comfortable, 2016

Olivia Hernaiz heeft een aantrekkelijke ruimte gecreëerd die het midden houdt tussen woonkamer en vergaderzaal. Overal zien we verwijzingen naar de politieke partijen en financiële instellingen van de G20-landen, terwijl op de achtergrond de video *Now, All Eyes Are On Us* speelt. De installatie vertrekt zo van de codes van een neoliberale wereld gestoeld op comfort, verleiding en de belofte van succes om de ficties, de tegenstrijdigheden en de kracht van lidmaatschap bloot te leggen.

6. Bruno Peinado ^{1970 (FR)}

Zonder titel (*The Endless Summer*), 2005

Met deze smiley geeft Bruno Peinado een eigen draai aan een bekend teken uit de popcultuur. Het werk doet denken aan ecstasypillen, de surffilm *The Endless Summer* (1966) en het muzikale universum van de Beach Boys. Aan dromen van zon, jeugdigheid en onbezorgdheid. Achter deze luchtigheid gaat echter een geluk schuil dat meer weg heeft van een verplichting, waarbij de belofte van vrijheid gevat wordt in een verleidelijk, wijdverspreid, bijna publicitair beeld.

7. Xavier Mary ^{1982 (BE)}

***Vertical Dancefloor*, 2009**

Dit pallet met lichtgevende buizen heeft een minimalistische structuur en een stijfheid die uit het niets doorboord lijkt te worden door beweging. Xavier Mary neemt functionele elementen uit het industriële landschap en transformeert ze tot sculpturen. Zijn werken lijken op het eerste gezicht sober, maar verhullen een geconstrueerde, technische wereld in volle transformatie en diep getekend door menselijk ingrijpen.

8. Banks Violette ^{1973 (US)}

Zonder titel (*I may not climb the social ladder but I can jump the schoolyard fence*), 2008

De gelaste barrières met een coating van zwarte epoxy roepen een kaal en tegelijkertijd strak geheel op. De titel *I may not climb the social ladder but I can jump the schoolyard fence* (Ik beklim misschien niet de sociale ladder, maar ik kan wel over het schoolhek springen) is ontleend aan het nummer *No Class* van de punkband Reagan Youth. Hij is een directe verwerping van het conformisme en de maatschappelijke hiërarchie, en maakt van een controlemiddel een symbool van verzet. De barrière houdt niet langer lichamen tegen, maar brengt sluimerend geweld en het idee van een mogelijke ontsnapping naar de oppervlakte.

9. Damien Deroubaix ^{1972 (FR)}

Apolonia, 2021

In deze tekening mengt Damien Deroubaix antieke, renaissance en hedendaagse verwijzingen in een compositie vol tegenstrijdigheden. Een vrouwelijk naakt, vlammen en een monsterlijk dierfiguur worden gecombineerd in een logica van hybridisatie en botsing. Het resultaat is een confrontatie tussen iconische klassiekers en het geweld, de fantasieën en de bezorgdheden van het heden.

10. Savage

I didn't know anything before and I still don't know anything now, 2011

Deze installatie bestaat uit honderden alfabetisch gerangschikte handboeken voor beginners. Ze doet denken aan een eindeloze inventaris van nog te verwerven kennis, maar achter deze ongewone en duizelingwekkende bibliotheek schuilt een kritiek op de hedendaagse druk om te blijven leren, zichzelf te verbeteren en te presteren. De belofte van emancipatie maakt plaats voor een gevoel van desoriëntatie, onvolledigheid en kwetsbaarheid.

latente gebieden

Na de grote, collectieve structuren verschuift de aandacht naar de plaatsen en materialen die hun sporen dragen. Conflicten, uitbuiting en ruimtelijke transformaties zijn niet langer altijd actieve krachten. Toch zijn ze voelbaar in wat ze achterlaten: een leeggelopen stad, een industriële gevel, een landschap waar de tijd lijkt te vertragen, een ontgonnen steen, een verlaten serre ... Gebieden zijn zoveel meer dan een decor: ze zijn herinneringen aan lichamen, werken, exploitaties en verdwijningen.

Het politieke verdwijnt niet, maar sijpelt in de grond, de architectuur, de oppervlakken en de stiltes. Het verandert in herinneringen, een verschijning, een litteken of een vertraging. Bewegingen worden trager met elk werk. Ze verlaten plekken die getekend zijn door de geschiedenis en verdwijningen, om vervolgens langzaam één te worden met de materialen zelf: steen, hout, veren, draad. Wat begon als landschap wordt tastbaarder en komt dichterbij het lichaam en het levende. Transformatie manifesteert zich in dit deel niet meteen als een zichtbare metamorfose, maar als een wereld waar de tijd stil komt te staan: een staat waarin plaatsen, materialen en wezens noch intact zijn, noch helemaal verloren zijn, maar vasthangen in de broze aanwezigheid van een nog onzekere toekomst.

11. François Martig ^{1978 (BE)}

Varosha, 2017

In Varosha, een oude badplaats in Famagusta die volledig verlaten werd nadat de Turken Cyprus in 1974 binnenvielen, filmt François Martig een plek die bevroren is tussen herinnering, vergetelheid en controle. Getuigenissen, zwarte beelden en stiltes vormen een discontinu verhaal doorspekt van verschijningen en terugtrekkingen. Het werk staat zo stil bij een gebied in afwachting, waar de geschiedenis steeds vager wordt.

12. Rémy Hans ^{1994 (BE)}

La Société du Spectacle, 2021

In deze lithografie van Rémy Hans zien we de gevel van een woning in de arbeiderswijk van de mijnsite Bois-du-Luc in La Louvière. De gevel wordt theateraal voorgesteld, ordelijk en vol van herinneringen. Het werk ontleent zijn naam aan een essay van Guy Debord (1967) en maakt deel uit van een reflectie over de mechanismes van het kapitalisme en de vormen van vervreemding die het voortbrengt. De gevel staat symbool voor een industrieel en patronaal systeem dat niet langer bestaat, maar toch nog steeds zijn sporen achterlaat in de landschappen en herinneringen.

13. Felten-Massinger

Christine Felten, 1950 (BE) en Véronique Massinger, 1947 (BE)

Campo do Meio, 2004

Deze foto van Felten-Massinger werd genomen in Campo do Meio, in de Braziliaanse deelstaat Minas Gerais, en legt een landschap vast getekend door mijnbouw en de herinnering aan het land. Door de lange sluitertijd van de Caravana Obscura – een campingcar die werd omgetoverd tot een enorme mobiele donkere kamer – zien we enkel dingen die standhouden: reliëfs, waterlopen, constructies, de horizon. Alles dat slechts passeert, wordt niet opgepikt door de camera. Het beeld lijkt ver weg en vervuld van een discrete melancholie ingefluisterd door uitbuiting, transformatie en verdwijning.

14. Jack Beng-Thi ^{1951 (RE)}

Mémoires de pierres noires, 2000

Jack Beng-Thi laat ons terugdenken aan de ramp in het Bois du Cazier in Marcinelle, zonder hem desalniettemin te reconstrueren. Stenen, steenkool, bamboe (verbonden met zijn geboorte-eiland, La Réunion) en draden vormen samen een ruimte van bezinning. De materialen worden stille getuigen van de mijnwerkers die op 8 augustus 1956 tragisch verdwenen en de installatie geeft de lichamen, de arbeid en de begraven levens een plaats.

15. Maxime Van Roy ^{1992 (BE)}

Mine de rien, 2021

Deze doorboorde blauwstenen van Maxime Van Roy stellen een materiaal voor dat door de mens werd gewonnen en getransformeerd. Hun verschijning heeft iets behouden van de bijna sublieme kracht van de steengroeven. Tegelijkertijd kunnen we niet om de onomkeerbare veranderingen die de stenen zijn ondergaan heen. Het contrast tussen het ruwe steenoppervlak en de gepolijste perforaties laat ons stilstaan bij de tegenstrijdigheid van een landschap dat tegelijkertijd bewonderd, geëxploiteerd en diep gewijzigd wordt.

16. Olivier Cornil ^{1976 (BE)}

Werken uit de reeks Glass Ceiling, 2014

In deze reeks, gemaakt in verlaten serres niet ver van Saint-Ghislain in Henegouwen, legt Olivier Cornil een landschap vast dat zowel concreet als denkbeeldig is, met dorstige planten die het symptoom zijn van een wereld in pijn. De beelden werden genomen op een grijze dag en weerspiegelen zowel de gemoedstoestand van de kunstenaar als het heersende politieke klimaat. Ze roepen een gevoel van machteloosheid en bewustzijn op, van ecologische bezorgdheid, collectief onbehagen en intimiteit. Maar ook van verzet, met een subtiele wilskracht die hier en daar zichtbaar is op de planten.

17. Nathalie Amand ^{1968 (BE)}

Werken uit de reeks *Birds*, 2015-2022

Nathalie Amand maakte zeven jaar lang close-ups van vogels in het Doornikse Natuurhistorisch Museum, waarbij ze het verenkleed, de rondingen en het licht op een bijna abstracte manier vastlegde. Door de zilverdruk en zijn fijne textuur lijkt het alsof het onderwerp zweeft in een ongedefinieerde ruimte. De foto brengt op deze manier een bescheiden, kwetsbare weergave die schoonheid, herinnering en stille intensiteit combineert.

18. Gérald Dederen ^{1957 (BE)}

Zonder titel, 2001

Wanneer Gérald Dederen hout bewerkt, beeldt hij zich steeds de boom in. De groeven die hij in het oppervlak van de stam snijdt, vervormen het licht en geven de compacte massa een levendigere vorm. Het resultaat benadrukt de unieke kwaliteiten van het materiaal, zijn dichtheid, ritme en soberheid.

19. Lionel Estève ^{1967 (FR)}

Zonder titel, 2009

Deze door Lionel Estève verzamelde stenen zijn omgeven door een dunne vislijn. Een subtiele toevoeging, die anders zo willekeurige elementen transformeert in een uiterst delicaat geheel. Elk onderdeel behoudt zijn eigen gewicht en interageert tegelijkertijd met de rest, zodat uit bijna niets een vorm van poëzie ontstaat gestoeld op evenwicht, terughoudendheid en breekbare relaties.

situatieve gebaren

Transformatie gaat hier niet over systemen die instorten of landschappen die langzaam sedimenteren, maar over een menselijke aanwezigheid in de werkelijkheid. Een aanwezigheid die groeit uit specifieke gebaren in een welbepaalde plaats, met specifieke mensen en binnen een welbepaalde context. Fotograferen, filmen, terugkomen, luisteren, benoemen, onderhandelen, herontwerpen: het zijn maar enkele bescheiden acties die de orde van de wereld zelf niet veranderen, maar wel een blik verschuiven, een aanwezigheid herstellen, vertrouwen opbouwen of de deur openen voor een akkoord.

De werken in dit deel benaderen transformatie als een kwetsbaar, relationeel en immer onvolledig proces. Ervaringen worden nooit gereduceerd tot een observatie; ze worden het voorwerp van aandacht, co-aanwezigheid en soms aanpassing. Transformatie hier raakt niet per se aan een collectief kader of een landschap, maar aan een manier om om te gaan met wat anders is, een bestaan zichtbaar te maken, een situatie te beleven of te reageren op een onevenwicht. Hoewel de metamorfose onzeker blijft, bestaat ze in deze discrete verschuivingen.

20. Véronique Vercheval ^{1958 (BE)}

Werken uit de reeks *Palestine. Carnet de notes, 2002-2005*

Deze foto's zijn een van de eersten uit een reeks die Véronique Vercheval tussen 2002 en 2022 heeft gemaakt. De tweede intifada was volop aan de gang en de beelden tonen fragmenten van het dagelijkse leven in Palestina, tussen geweld, verwachting en routine geworden verzet in. Maar in plaats van te focussen op het sensationele, zoomen de foto's in op gebaren, blikken en alledaagse plaatsen. Samen vormen ze een sober, gevoelig dagboek waarin het leven van de mensen die de artieste heeft ontmoet zijn waardigheid behoudt, hoezeer het ook onderdrukt wordt.

21. Isabelle Detournay ^{1974 (BE)}

Werken uit de reeks *Les heures creuses, Ousteri, India, 1999-2019*

Isabelle Detournay heeft deze foto's over een periode van twintig jaar gemaakt in een psychiatrische instelling in het zuiden van India. Op het eerste gezicht lijkt er niets speciaals te gebeuren op de beelden. Wachten, stilte, alledaagse gebaren ... Toch zijn deze fragmenten uit het dagelijkse leven geen gewone anekdotes, maar bijzondere getuigenissen die de mensen in hun hele wezen vastleggen.

22. Brognon Rollin

David Brognon, 1978 (BE) en Stéphanie Rollin, 1980 (LU)

The Agreement, 2015

Het werk van Brognon Rollin draait rond een onregelmatig aangelegd voetbalveld tegen de oude stadsmuur in Jeruzalem. De lijnen volgen de beschikbare ruimte en verstoren het spel nog voor het begint. Samen met leerlingen van de Terra Sancta-school hebben ze het veld omgegooid en het concrete onevenwicht veranderd in een reflectie over rechtvaardigheid, compromissen en coëxistentie.

onstabiele intimiteiten

Het lichaam is een object van verwachtingen, verlangens, controle en herinneringen en overstijgt daarbij zijn oorspronkelijke rol. Normen geven het een plaats, blikken doorboren het, verhalen kneden het en angsten bijten zich erin vast, soms wel zo diep dat ze reflexen worden. In eerste instantie benaderen de werken het lichaam als een plaats van spanning: blootgesteld, belemmerd, gefragmenteerd, gecodificeerd, het voorwerp van scènes waar macht, fantasie, onzichtbaar geweld en dubbelzinnige machtsverhoudingen elkaar kruisen. Het intieme is bijgevolg nooit gescheiden van het sociale, maar verschijnt als een – soms bedreigde – plek waar het onderwerp zich probeert te verzetten tegen hetgeen het omringt.

In tweede instantie maakt het lichaam plaats voor diepere zones binnenin: bevroren perceptie, ontwrichte herinneringen, mentale kamers, herstellende gebaren, geconsumeerde en bewaarde voorwerpen. De transformatie in dit deel vindt plaats in het geheugen, de afstamming, dromen, het luisteren naar zichzelf of de sporen die dat wat verdwenen is, achterlaat. Ze voelt niet aan als onmiddellijke bevrijding, maar als een broze doorgang gevormd door hervattingen, verplaatsingen, heroveringen en aanvaarde verliezen. De werken die we hier zien, verkennen de ruimte tussen belemmering en wederopbouw en doen ons nadenken over wankele intimiteiten, waarbij de identiteit beïnvloed wordt door fragmenten van het lichaam, beelden en herinneringen.

23. Lisa Brice ^{1968 (ZA)}

Werken uit de reeks *Soutpiel*, 2000

Lisa Brice bewerkt gestandaardiseerde signalisatie uit openbare ruimtes en transformeert bekende pictogrammen zo in beelden die bedreiging, agressie en vlucht uitstralen. Het woord "soutpiel", komt uit het Zuid-Afrikaans en is straattaal voor een blanke Engelstalige persoon die wordt gezien als iemand die tussen twee identiteiten in zit. Door de pejoratieve term te koppelen aan nooduitgangborden kijkt de artieste, die zelf opgegroeid is binnen deze realiteit, verder dan de ogenschijnlijk neutrale vorm van de signalisatie en legt ze de machtsverhoudingen, collectieve angsten en vormen van geweld binnen de maatschappelijke ruimte bloot.

24. Priscilla Beccari ^{1986 (BE)}

Pin-up, 2013

Siège-enfant à 4 jambes, 2013

Petit homme sur grande échelle, 2015

In deze drie werken bundelt Priscilla Beccari vrouwenfiguren, bekende voorwerpen en onverwachte transformaties om beelden te creëren die zowel poëtisch als verontrustend zijn. In het eerste werk is het gezicht van een vrouw vervangen door een dierenschedel. In het tweede lopen vrouw en kinderzitje in elkaar over en in het derde zien we hoe een lange, maar kwetsbare vrouw wordt geconfronteerd met een kleine man wiens aanwezigheid verrassend bepalend lijkt. Met deze hybride werken en manipulaties stelt de kunstenaar de voorstellingen van het vrouwelijke, de functies waartoe lichamen worden gereduceerd en de projecties waar ze het object van zijn in vraag.

Werken uit de reeks *Je viens te chercher en voiture pour ne pas que tu t'envoles*, 2018

Op deze reeks lithografieën zien we een aantal motieven die steeds terugkomen in het werk van Priscilla Beccari: gefragmenteerde vrouwenlichamen, belemmerde figuren, huishoudelijke accessoires en verleidingsattributen, dieren en hybride vormen. Elk beeld fungeert als een kleine, raadselachtige fabel die het midden houdt tussen een herinnering,

een verhaal en een maatschappelijk statement. Alle beelden samen geven vorm aan een dubbelzinnig universum waar het intieme, het vertrouwde en het symbolische ons doen nadenken over lichamelijke rollen, verlangens en beperkingen.

25. Sanam Khatibi 1979 (IR)

Legacy, 2026

In dit handgeweven wandtapijt, waar een wever van het Centre de Recherches, d'Essais et de Contrôles scientifiques et techniques pour l'Industrie Textile (CRECIT) drie jaar lang aan werkte, gebruikt Sanam Khatibi de visuele weelde, opvallende kleuren en overvloed van de Vlaamse traditie om een verontrustende, denkbeeldige wereld te creëren. We zien een weelderig landschap waar naakte menselijke figuren heen en weer bewegen tussen sensualiteit, absurditeit en geweld. De sierlijke rijkdom van het decor brengt machtsverhoudingen aan het licht die hun oorsprong vinden in verlangen, wreedheid en controleverlies.

26. Valfret 1982 (FR)

Werken uit de reeks *Sauvage*, 2019

In deze reeks aquarellen, die later werd uitgegeven door Frémok, volgen we de innerlijke reis van een oproeragent die gevangen zit tussen zijn taak om de orde te handhaven en een verlangen om terug te keren naar de natuur. Langzaam laat Valfret de autoriteitsfiguur afglijden naar een duisterder terrein vol geweld, poëzie en humor. De grenzen tussen de beschaafde en de wilde wereld vervagen en hun poreusheid wordt hoe langer hoe duidelijker.

27. Barbara Salomé Felgenhauer ^{1992 (BE)}

Werken uit de reeks *J'ai rêvé l'obscur*, 2020-heden

In het kader van *J'ai rêvé l'obscur*, een project geïnspireerd op *Dreaming the Dark. Magic, Sex and Politics* (1982) van Starhawk, geeft Barbara Salomé Felgenhauer een nieuwe interpretatie aan het gedachtengoed rond de grotten van Lourdes en de figuur van Bernadette Soubirous. De werken, die aan het begin van de nog lopende reeks werden gemaakt, zijn geen reconstructie van de visioenen van het meisje, maar openen de deur naar een ander verhaal en verschuiven zo de betekenis. Bernadette verschijnt niet langer als ontvanger van een heilig woord, maar als startpunt voor een nieuwe relatie met het lichaam, het levende en het heilige.

28. Hamra Abbas ^{1976 (KW)}

***Lessons on Love*, 2007**

Hamra Abbas zet figuren die geïnspireerd zijn op Indiase miniaturen uit de *Kamasutra* om in beeldhouwkunst en rukt ze daarbij uit hun oorspronkelijke context. Intimiteit krijgt hier een compleet nieuwe betekenis: de man houdt een pistool vast en creëert zo een aura van bedreiging, dominantie en bezit. Door het beeld van liefde naar geweld te verschuiven, verwacht het werk het oog en onthult het de wreedheid die verlangen soms met zich meebrengt.

29. Elodie Antoine ^{1978 (BE)}

***Sculpture modulable*, 2000**

Dit werk doet met zijn zachte vormen, vulling en metalen ritsen initieel denken aan een lage stoel of een oversized kussen. Maar al snel neemt de structuur een meer organische vorm aan, ergens tussen een vleesetende plant en een vrouwelijk geslachtsdeel in. De ritsen, die het mogelijk maken om het beeld aan te passen, zetten deze dubbelzinnigheid extra kracht bij. Élodie Antoine verandert op deze manier het vertrouwde in een aantrekkelijke, tastbare en licht verontrustende aanwezigheid.

30. Benoit Bastin 1991 (BE)

Fin, 2011

Een snoepje op een tafel, twee samengebonden elastieken, een oudere persoon die herhaaldelijk een klappende beweging maakt, alsof het een oefening is: inspanning krijgt beetje bij beetje vorm in dit minimale fragment van Benoit Bastin. Het gebaar wordt steeds weer herhaald, vertraagt en botst op weerstand van het lichaam. In deze middeleneconomie wil de video een subtiel spanningsveld creëren tussen beperking, ongeduld en moeite om verder te bewegen.

31. Stephan Vee 1970 (BE)

Nouveau média (silence imposé), 2017

Gesmolten tabletten en koptelefoons zonder geluid: deze installatie combineert objecten die normaal gebruikt worden voor communicatie, informatie of entertainment, maar nu niets meer uitzenden. Stephan Vee stelt zo niet alleen onze afhankelijkheid van technologie in vraag, maar ook de moeite die we hebben met stilte. Een storing hier, te veel of juist te weinig lawaai daar ... Het werk maakt van stilte een gemengde ervaring: angst voor de ene, luxe voor de andere.

32. Marie Zolamian 1975 (LB)

À servir, 2013, werk uit de gelijknamige reeks, 2013

Zonder titel (Lac Rose), 2015-2016

Avoir maille à partir, 2023

À toute berzingue, 2023

Faconde, 2023

In deze schilderijen scheidt Marie Zolamian een wereld vol herinneringen, visioenen en verhalen, geïnspireerd op zowel de Vlaamse Primitieven als Perzische miniaturen. Figuren, landschappen en planten interageren met elkaar zonder hiërarchie, in een ruimte die het midden houdt tussen een intieme scène, een gedroomde kroniek en een gebied getekend door ballingschap. De beelden zijn in volle vorming, met kleuren, lichten en ornamenten die gestalte geven aan een verschuivende identiteit.

33. Emelyne Duval 1987 (BE)

En pleine lumière, 2020

La Parque, 2020

Le pétale, 2020

Terpsichore, 2020

Emelyne Duval vertrekt van visuele en tekstuele archieven om collages te ontwerpen waarin gezichten, plantenmotieven, gekleurde fragmenten en zwevende elementen ons begrip van de originele documenten verstoren en hun betekenis verschuiven, ergens tussen verschijnen en verdwijnen. Het formaat is klein en heeft soms bijzonder veel weg van een icoon of een ex voto. Elk beeld legt een scharniermoment vast tussen herinnering, transformatie en heruitvinding.

34. **Bénédicte Henderick** 1967 (BE)

Structure Chambre II, 2005-2009, werk uit de reeks *Laetitia B.: autopsy, 2005-2009*

Deze structuur, niet meer dan een licht skelet, roept het idee van een slaapkamer als een tekening in de ruimte op. In haar reeks *Laetitia B.: autopsy*, dat draait rond een fictief alter ego van Bénédicte Henderick, wordt deze intieme ruimte een plek waar projecties, herinneringen en angsten kunnen bestaan. De interieurarchitectuur die de kunstenaar zo ontwerpt, is broos, ergens tussen toevlucht (bescherming) en openheid (blootstelling), hier versterkt door de schotelantenne.

35. **Marie-Line Debliqy** 1963 (BE)

L'infante, 2015

Dit werk van Marie-Line Debliqy heeft als symbolische middelpunt de chignon. Haar inspiratie haalt ze uit een jeugdfoto waar haar haar en kleding gedaan lijken door haar moeder. De wol, het katoen en haar eigen haar vormen beetje bij beetje een mantel die deels bescherming, deels rui en deels herinnering voorstelt. Het werk verkent zo geduldig de moeder-dochterrelatie, het geheugen van het lichaam en herstelgebaren.

36. **Vivian Barigand** 1986 (BE)

The Gods Division, 2013

In deze video zonder geluid ensceneert Vivian Barigand een lichaam dat met behulp van langzame, geïsoleerde bewegingen in een contrastrijk licht gedeeltelijk onthuld wordt. De eenvoudige, herhaalde gebaren zorgen voor een moment van tijdloosheid, tussen contemplatie en instinct. Hoewel er niet verwezen wordt naar een specifieke rite, zien we een lichaam in verandering, in een overgangszone tussen zijn en niet zijn.

37. Sylvie Pichrist ^{1970 (BE)}

Reeks *La cérémonie de remise du dé d'or*, 2009

Met behulp van haar naaimachine maakt Sylvie Pichrist attributen die verwijzen naar vrouwelijkheid en verleiding (wimpers, hakken, nagels...) van Papier d'Arménie, een speciale papiersoort die ontworpen is om te worden verbrand als wierook. Tijdens een performance draagt ze dan deze symbolen van schoonheid en steekt ze ze in brand, waarop ze in as veranderen. Alles dat niet opbrandt, wordt bewaard als relikwie. Het ensemble positioneert zich zo tussen ritueel, verdwijning en herinnering en stelt niet alleen de esthetische regels op de proef, maar dwingt ze ook naar de achtergrond.

onvoltooide vormen

In deze fase heeft transformatie niet langer alleen betrekking op structuren, gebieden, relaties of lichamen, maar op de context van onze waarneming zelf. Hoe kunnen we dingen zien die ons ontglippen? Hoe geven we aanwezigheid aan stilte, aan een bijna onopvallend fenomeen, aan een afwezig beeld of een gedachte die nog niet verwoord is? De werken die u hier ziet, vestigen onze aandacht op broze drempels: tussen aanwezigheid en afwezigheid, verschijning en verdwijning, materialiteit en immaterialiteit, realiteit en projectie. Ze vereisen dat we dichterbij komen, wachten, van invalshoek veranderen, accepteren dat de betekenis niet onmiddellijk duidelijk is.

Een woord kan een snee worden, een materiaal kan langzaam oplossen, een beeld kan zich terugtrekken of op een andere manier terugkeren, een architectuur kan meevoeren naar een onzekere ruimte. In deze laatste fase wordt de werkelijkheid een hypothese: ze wordt niet langer als vanzelfsprekend voorgesteld, maar als een ervaring die opnieuw gestalte moet worden gegeven. De vormen in de werken bevinden zich in een staat van suspensie, waarbij het zichtbare, de taal en de gedachten open blijven en vatbaar zijn voor verschuivingen.

38. VOID

Arnaud Eeckhout, 1987 (BE) en Mauro Vitturini, 1985 (IT)

Silence, un mot, 2014

Het in 2013 opgerichte collectief VOID schrijft het woord 'stilte' op een blanco vel papier. Alleen doet het dat niet met inkt, maar met een cutter, en graveert het niet het woord zelf, maar zijn geluidsgolf. De lijnen zijn bijna onzichtbaar vanaf de voorkant en worden alleen duidelijk in een bepaald licht en vanuit een bepaald gezichtspunt. Door het bewustzijn te verleggen van het oog naar het oor, weerspiegelt het werk het denken van componist en kunstenaar John Cage over een stilte die geen pure afwezigheid voorstelt, maar een relatie met wat we waarnemen.

39. Guðný Rósa Ingimarsdóttir 1986 (BE)

Laines touchées, 1999

Deze kleine gebreide of gehaakte vormen vestigen de aandacht op tijd, gebaren en aanrakingen met de hand. Toen Gudny Rosa Ingimarsdottir het werk maakte, dacht ze aan een verdwenen vrouw uit haar naaste omgeving die bekend was met deze technieken. Elke draad is in haar ogen doordrongen van het werk van de vrouw, van haar aanraking en haar aanwezigheid. Het resultaat geeft zo vorm aan een subtiele herinnering die hier zowel in materiaal als in gebaar vervat zit.

40. Edith Dekyndt 1960 (BE)

A is hotter than B, 2006

In deze video laat Edith Dekyndt zien hoe een bevroren blok inkt geleidelijk oplost in water. Het beeld is ondersteboven gezet, waardoor het lijkt alsof er zwarte slierten ontspruiten uit de vingertoppen in een trage, onstabiele en veranderlijke beweging. Het werk maakt zo een sober en hypnotiserend gebeuren van een anders weinig bijzonder fysiek fenomeen.

41. Yves Lecomte ^{1974 (BE)}

Les images ne nous parviennent plus, 2008

Yves Lecomte neemt een technische zin uit de audiovisuele wereld die gebruikt wordt om een onderbreking van een uitzending aan te geven en brengt het naar de wereld van het beeld. De zin steekt af tegen een zwart oppervlak dat lijkt op een scherm zonder signaal. Maar wanneer we dichterbij komen, zien we in het glas de reflectie van de persoon die ervoor staat. Op deze manier bewegen we van afwezigheid naar een andere vorm van aanwezigheid, tussen een beeld dat zich terugtrekt en een blik die terugkeert.

42. Stéphanie Roland ^{1984 (FM)}

*Werken uit de reeks **Ideal City**, 2013-2017*

In deze drie foto's enceneert Stéphanie Roland landschappen die een aannemelijke realiteit lijken te documenteren en tegelijkertijd meevoeren naar een onzekere plaats ergens anders. Deze digitaal geretoucheerde beelden lijken wel op architecturale of wetenschappelijke visioenen, met plaatsen waarvan we niet weten of ze het resultaat zijn van observatie, projectie of fictie. Ze doen ons aarzelen en net dat maakt deze werken zo eigenaardig: het zichtbare lijkt altijd doorkruist te worden door iets anders, iets onstabielers en verder weg.

Meta Church, 2016

Stéphanie Roland graveert platen plexiglas met architectuurtekeningen, motieven en sporen van gebedsplaatsen uit verschillende culturen en tijdperken. Vervolgens plaatst ze ze op elkaar om lichtgevende, bijna immateriële structuren te creëren. De installatie verwijst naar geen enkel gebouw in het bijzonder, maar condenseert in plaats daarvan verschillende vormen van geloof en samenkomen in minimale architecturen, waarbij licht waarneembaar maakt wat gewoonlijk aan het oog ontsnapt.

43. Lauriane Belin ^{1994 (BE)}

Où sont les mots que je cherche ?, 2023

Door de titel uit te vergroten van een onderzoeksformulier uit haar *Centre de Recherches Infinies*, een beeldend en literair project dat ontworpen is om ontmoetingen aan te moedigen, verandert Lauriane Belin een persoonlijke vraag in een beeld. Het werk weerspiegelt die momenten waarop taal tekortschiet, wanneer we een gevoel, een kwetsbaarheid of een moeilijk te verwoorden ervaring moeten beschrijven. Het opent de deur naar een eenvoudige, gedeelde ruimte waar de zoektocht naar woorden een manier wordt om een relatie aan te gaan.

0-99 (100 n°)

Knipoog naar het tijdschrift *Flux News*

Ter gelegenheid van het 100ste en laatste nummer van *Flux News*, presenteert BPS22 op het Podium van het museum een eerbetoon aan dit driemaandelijkse tijdschrift voor hedendaagse kunst dat meer dan 30 jaar geleden in Luik werd opgericht door Lino Pologato. *Flux News* werd geboren uit toeval en noodzaak, na een bezoek van Pologato aan de Biënnale van Venetië in 1993. Het was een plek waar de internationale, nationale en lokale scènes samenkwamen en de meest officiële en meest alternatieve kunstvormen naast elkaar leefden. Het tijdschrift had bewust lak aan normen en was meer dan 30 jaar lang een ongeëvenaarde plek waar kunstenaars en auteurs zich vrij konden uitdrukken.

inhoudsopgave

structuren onder spanning

1.	Allan Sekula	5
2.	Domènec	5
3.	Emilio López-Menchero	6
4.	Guerrilla Girls	6
5.	Olivia Hernaiz	6
6.	Bruno Peinado	7
7.	Xavier Mary	7
8.	Banks Violette	7
9.	Damien Deroubaix	8
10.	Savage	8

latente gebieden

11.	François Martig	11
12.	Rémy Hans	11
13.	Felten-Massinger	11
14.	Jack Beng-Thi	12
15.	Maxime Van Roy	12
16.	Olivier Cornil	12
17.	Nathalie Amand	13
18.	Gérald Dederen	13
19.	Lionel Estève	13

situatieve gebaren

20.	Véronique Vercheval	15
21.	Isabelle Detournay	15
22.	Brognon Rollin	15

onstabiele intimiteiten

23.	Lisa Brice	17
24.	Priscilla Beccari	17
25.	Sanam Khatibi	18
26.	Valfret	18
27.	Barbara Salomé Felgenhauer	19
28.	Hamra Abbas	19
29.	Elodie Antoine	19
30.	Benoit Bastin	20
31.	Stephan Vee	20
32.	Marie Zolamian	21
33.	Emelyne Duval	21
34.	Bénédicte Henderick	22
35.	Marie-Line Debliquy	22
36.	Vivian Barigand	22
37.	Sylvie Pichrist	23

onvoltooide vormen

38.	VOID	25
39.	Guðný Rósa Ingimarsdóttir	25
40.	Edith Dekyndt	25
41.	Yves Lecomte	26
42.	Stéphanie Roland	26
43.	Lauriane Belin	27

0-99 (100 n°)

Knipoog naar het tijdschrift <i>Flux News</i>	28
---	----

bps22.be
info@bps22.be
071 27 29 71

